

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:149

av **Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD)**

Granskning av de konfessionella friskolorna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hårdare granskning av de konfessionella friskolorna i enlighet med vad som framgår i motionen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska tillsättas en utredning med målet att klargöra förhållandena på de konfessionella skolorna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

När folkskolan infördes 1842, var den helt underställd kyrkan samtidigt som katekesundervisning var ett centralt inslag i undervisningen. Skolans huvuduppdrag var att fostra eleverna till kristna samhällsmedborgare och katekesen var den svenska folkskolans viktigaste lärobok.

Med 1919 års undervisningsplan tog staten över folkskolans undervisning från kyrkan. Katekesen inom kristendomsundervisningen avskaffades. Därmed började den process där den svenska skolan blivit alltmer icke-konfessionell. Alltsedan dess har vårt samhälle blivit alltmer sekulariserat och under 1900-talets senare del har vi tagit för givet att skolan ska stå för en i allt väsentligt icke-konfessionell utbildning.

Med friskolereformen 1992 och en övergång till ett nytt finansieringssystem med ”skolpeng”, tog en utveckling vid där friskolorna blev allt fler. Även de konfessionella friskolorna blev fler, där de kristna och muslimska friskolorna dominerar utvecklingen.

Undervisningen ska dock enligt lagar, regler och styrdokument fortfarande vara icke-konfessionell. Dessutom ska grundläggande demokratiska värderingar fortfarande styra både skolorna och undervisningen. Utöver det finns krav på allsidighet och saklighet i själva undervisningen. Dessa krav stipuleras i en regeringspromemoria (2007-10-12), i skollagen (1 kap. 6 §, 7 §) samt i LGR11 (sidan 7).

Missförhållandena på konfessionella friskolor har avlöst varandra genom åren. Journalisten Evin Rubar gjorde 2003 ett mycket uppmärksammat undersökande reportage kallat "I skolans våld", där mycket grova missförhållanden på tio muslimska friskolor lades i dagen. Det framkom bland annat att skolor underlät att anmäla så pass grovt våld att det närmast kan jämföras med tortyr av skolbarn. Skolor underlät också att rapportera om uppenbart tvångsgifte och dessutom förekom hot och våld på själva skolorna.

Vidare har vi de senaste åren tagit del av uppgifter som exempelvis gör gällande att beslöjade småflickor tvingas sitta bakom pojkarna längst bak i klassrummet (Växjö islamiska skola), och att flickor med menstruation varit ovälkomna till delar av undervisningen (muslimska Römosseskolan i Göteborg). Andra skolor har kritiserats för bristande trygghet och studiero samt en rad brister i undervisning och uppföljning (muslimska Jasminskolan i Norrköping), samt en rad brister vad gäller utbildning, individuella utvecklingsplaner och särskilt stöd (muslimska Central Skola Al-Huda i Stockholm).

Nyligen kunde vi dessutom läsa om Al-Azharskolan i Vällingby, där könsuppdelad idrottsundervisning är en del av skolans muslimska profil. Enligt Håkan Larsson, professor vid Gymnastik- och idrottshögskolan, innebär en sådan uppdelning att "eleverna inte får möjlighet att lära sig att behandla medmänniskor som individer utan i första hand som könsvarer". Larsson menar dessutom att reaktionen från Skolinspektionen hade varit en helt annan om det hade rört sig om en icke-muslimsk skola, vilket i så fall tyder på att Skolinspektionen inte behandlar alla skolor lika samt att man är undfallande gentemot islams utbredda kvinnoförtryck. (Källa: Okej med könsuppdelat av religiösa skäl, Lärarnas Nyheter, 2016-08-26.)

Även några kristna friskolor har kritiserats. Skolor har kritiserats för censur av internet och läromedel, samtidigt som det råder ojämställdhet mellan flickor och pojkar (Plymouthbrödernas skola Laboraskolan i Långaryd), att undervisningen inte uppfyller kraven på allsidighet med en för stark biblisk betoning (församlingen Kristet center i Örebro). Tidigare har Livets Ords skola i Uppsala kritiserats för religiös indoktrinering samt bristande saklighet och allsidighet.

Trots flera avslöjanden misstänker vi att skolmyndigheterna endast skrapat på ytan vad gäller allvarliga problem med konfessionella friskolor, och då framförallt på de muslimska friskolorna. Vi ska också komma ihåg att allt sker med svenska myndigheters goda vilja. Det är naturligtvis oacceptabelt att sådant förekommer i ett modernt land som säger sig vila på en humanistisk och demokratisk värdegrund.

Vi vill därför att regeringen säkerställer att styrdokument och lagstiftning efterlevs i praktiken och att Skolinspektionen utökar sitt tillsynsansvar till en trovärdig nivå, samtidigt som man oftare än i dag stänger de skolor som inte lever upp till ställda krav. Vi vill vidare att regeringen tillsätter en objektiv utredning för att klargöra förhållandena på de konfessionella skolorna.

Richard Jomshof (SD)

Carina Herrstedt (SD)